

NORGES HØYESTERETT

Den 13. mai 2015 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Webster, Normann og Arntzen i

HR-2015-01046-U, (sak nr. 2015/722), sivil sak, anke over kjennelse:

Mongstad Refining DA
Mongstad Terminal DA (advokat Frode Talmo)

mot

Staten v/Sentralskattekontoret for
storbedrifter (advokat Eirik Jensen)

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder særskilt sakskostnadsanke over lagmannsrettens kjennelse i sak om spørsmål om oppnevning av fagkyndige meddommere, jf. tvisteloven § 20-9 tredje ledd.
- (2) Mongstad Terminal DA og Mongstad Refining DA har fremmet søksmål om gyldigheten av ligningsvedtak fattet av Skatteklagenemnda ved Sentralskattekontoret for storbedrifter. Sakene – sak 14-094583 og sak 14-094585 – er forent til felles behandling for Nordhordland tingrett og er berammet 6. oktober 2015.
- (3) Saksøkerne krevde under saksforberedelsen for tingretten at retten under hovedforhandlingen skal sette rett med fagkyndige meddommere, jf. tvisteloven § 9-12 første og andre ledd. Staten ved Sentralskattekontoret for storbedrifter motsatte seg dette.
- (4) Nordhordland tingrett traff 16. desember 2014 beslutning med slik slutning:
"I tvist mellom Mongstad Terminal DA – Staten v/Sentralskattekontoret for storbedrifter (sak 14-094583) og Mongstad Refining DA – Staten v/Sentralskattekontoret for storbedrifter (sak-14094585) settes rett med fagkyndige meddommere."
- (5) Staten ved Sentralskattekontoret for storbedrifter anket tingrettens beslutning til Gulating lagmannsrett, som 11. februar 2015 avsa kjennelse med slik slutning:

"1. Anken forkastes.

2. Sakskostnadsspørsmålet utstår til sakens avgjørelse."

- (6) *Mongstad Terminal DA* og *Mongstad Refining DA* har anket særskilt over lagmannsrettens sakskostnadsavgjørelse i slutningen punkt 2, jf. tvisteloven § 20-9 tredje ledd. Anken gjelder lovanvendelsen. Det er i korte trekk anført at lagmannsrettens lovanvendelse er feil, når lagmannsretten anvendte tvisteloven § 20-8 tredje ledd på sakskostnadsspørsmålet. Det gjøres gjeldende at sakskostnadene både for tingretten og for lagmannsretten knyttet til spørsmålet om oppnevning av fagkyndige dommere, skal fastsettes særskilt etter tvisteloven § 20-8 andre ledd andre punktum. Det anmodes om at Høyesterett treffer avgjørelse om sakskostnadene for tingretten og lagmannsretten, jf. tvisteloven ~~§ 10-9~~ § 20-9 * tredje ledd tredje punktum.
- (7) *Staten ved Sentralskattekontoret for storbedrifter* har ikke inngitt tilsvaret.
- (8) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at særskilt sakskostnadsanke behandles etter reglene for anke over kjennelser. Utvalgets kompetanse er begrenset til å prøve lagmannsrettens lovanvendelse og saksbehandlingen, samt bevisvurderingen så langt den utelukkende gjelder sakskostnadsavgjørelsen, jf. tvisteloven § 20-9 tredje ledd.
- (9) Det følger av tvisteloven § 20-8 andre ledd at når prosessuelle avgjørelser blir anket særskilt, skal kostnadene ved dem for alle instanser fastsettes særskilt av ankeinstansen. For ankeinstansen vil dette være en selvstendig sak, slik at dette svarer til hovedregelen i første ledd om at kostnadene i ankeinstansen skal avgjøres der. Med hensyn til kostnadene for førsteinstansen har lovgiver valgt å følge ordningen i § 20-9 andre ledd om at disse fastsettes ut i fra ankeinstansens resultat. Det er ikke adgang til å utsette kostnadsavgjørelsen i medhold av § 20-8 tredje ledd, jf. Schei m.fl., *Tvisteloven Bind I, 2. utgave, 2013, side 742-743*. Regelen skal oppmuntre til fornuftig prosessførsel og bidra til å synliggjøre utgiftene etter hvert som de påløper, jf. NOU 2001: 32 bind B side 936 og Ot.prp. nr. 51 (2004-2005) side 450.
- (10) Lagmannsretten har vist til at kostnadsavgjørelsen vil avhenge av utfallet av realiteten i saken, og utsatt avgjørelsen i medhold av tvisteloven § 20-8 tredje ledd.
- (11) Utvalget bemerker at lagmannsrettens kjennelse avgjør særskilt anke over beslutning om oppnevning av fagkyndige meddommere. Sakskostnadene skal derfor fastsettes etter tvisteloven § 20-8 andre ledd andre punktum. Lagmannsrettens sakskostnadsavgjørelse bygger etter dette på uriktig lovanvendelse og må derfor oppheves.
- (12) De ankende parter har anmodet om at Høyesterett treffer avgjørelse om sakskostnader for tingretten og lagmannsretten, jf. tvisteloven § 20-9 tredje ledd tredje punktum.
- (13) I anken til Høyesterett er det redegjort for tidsbruken for tingretten og lagmannsretten. Det foreligger således kostnadsoppgave, og ankeutvalget finner at saken er tilstrekkelig opplyst til at Høyesterett kan avgjøre kostnadsspørsmålet, jf. § 20-9 tredje ledd siste punktum.
- (14) *Mongstadselskapene* fikk medhold i lagmannsretten i at tingretten under hovedforhandlingen skal settes med fagkyndige meddommere. Selskapene har dermed krav på erstatning fra motparten for sine kostnader for tingretten og lagmannsretten, jf. tvisteloven § 20-8 andre ledd andre punktum og tvisteloven § 20-2 første og andre ledd.
- (15) Det er opplyst i anken hit at sakskostnadskravet for tingretten og lagmannsretten var på 50 000 kroner som utgjør salær for 21,75 timer. Det er videre opplyst at det medgikk 9,25

timer til utarbeidelse av prosesskriv datert 1. oktober 2014 til tingretten vedrørende fagkyndige dommere, 3,75 timer for utarbeidelse av prosesskriv til tingretten vedrørende fagkyndige meddommere datert 14. oktober 2014 og 8,75 timer for anketilsvar til lagmannsretten. For tingretten utgjorde samlet salær således 29 885 kroner og for lagmannsretten utgjorde samlet krav 20 115 kroner.

- (16) Ankeutvalget legger til grunn at den ankende part ved behandlingen i tingretten av om retten skulle settes ved hovedforhandlingen med fagkyndige meddommere, hadde behov for å belyse enkelte av de til dels kompliserte spørsmålene som saken reiser. Ankemotparten har ikke fremmet innsigelser mot sakskostnadskravet. Kravet tas til følge, jf. tvisteloven § 20-5 første ledd.
- (17) De ankende parter har nedlagt påstand om tilkjenning av sakskostnader for Høyesterett. Kravet er på kroner 7 500 som tas til følge. I tillegg kommer påløpt rettsgebyr.
- (18) Kjennelsen er enstemmig.

S L U T N I N G :

1. Lagmannsrettens kjennelse, slutningen punkt 2, oppheves.
2. I sakskostnader for tingretten og lagmannsretten betaler staten v/Sentralskattekontoret for storbedrifter til Mongstad Refining DA og Mongstad Terminal DA i fellesskap kroner 50 000 – femtitusen – innen to uker fra forkynnelsen av denne kjennelsen.
3. I sakskostnader for Høyesterett betaler staten v/Sentralskattekontoret for storbedrifter til Mongstad Refining DA og Mongstad Terminal DA i fellesskap kroner 12 660 – tolv tusensekshundreogseksti – innen to uker fra forkynnelsen av denne kjennelsen.

Kristin Normann
(sign.)

Bergljot Webster
(sign.)

Wenche Elizabeth Arntzen
(sign.)

**Rettet 19. mai 2015 i medhold av tvisteloven § 19-8.*

Kristin Normann
(sign.)

Riktig utskrift: